

Sygn. akt IV KK 293/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Zbigniew Puzkarski

Protokolant Ewa Sokołowska

w sprawie **K. S.**

skazanego z art.178a § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2017 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w [...] z dnia 11 grudnia 2015 r.,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuję Sądowi Rejonowemu w [...] do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

W dniu 28 września 2015 r., w oparciu o art. 335 § 1 k.p.k., prokurator skierował do Sądu Rejonowego w [...], wniosek o wydanie wyroku skazującego wobec K.S. podejrzanego o to, że:

„1) w dniu 24 czerwca 2015 r. w [...] na ulicy K. prowadził samochód osobowy marki Fiat będąc w stanie nietrzeźwości 0,25 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. o przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k.,

2) w dniu 24 czerwca 2015 r. w [...] mając obowiązek opieki nad małoletnimi dziećmi O. i F. M. poprzez przewożenie ich w samochodzie marki Fiat Uno bez

wymaganych przepisami ruchu drogowego fotelików ochronnych i poza urządzeniem przytrzymującym, a nadto będąc w stanie nietrzeźwości 0,25 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, naraził ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu tj. o czyn z art. 160 § 2 k.k.”

i o orzeczenie uzgodnionej z oskarżonym kary.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w [...] z dnia 11 grudnia 2015 r. wydanym w trybie art. 335 §1 k.p.k., K.S. został uznany winnym czynów z art. 160 § 2 k.k. i z art. 178a § 1 k.k., za które na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1. k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzono oskarżonemu karę łączną 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie w oparciu o art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat. Na podstawie art. 71 § 1 k.k. i art. 33 § 3 k.k. Sąd wymierzył K.S. grzywnę w rozmiarze 50 stawek dziennych po 10 złotych każda. Oskarżony został oddany pod dozór kuratora sądowego w okresie próby oraz orzeczono wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, a także wymierzono środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając zaskarżonemu rozstrzygnięciu *„rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 343 § 3 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. (w stanie prawnym w dniu wyrokowania) polegające na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku prokuratora i wydaniu na posiedzeniu w dniu 11 grudnia 2015 r. wyroku skazującego w wyniku czego:*

- *doszło do rażącego naruszenia prawa materialnego, a to art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 16 pkt 2 k.k. poprzez niezasadne uznanie zawartości 0,25 mg/l stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu jako stanu nietrzeźwości (punkt 1 wyroku, dot. czynu z art. 178 a § 1 k.k.);*
- *doszło do wydania wyroku, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, w sytuacji, gdy w świetle zebranych dowodów brak było podstaw do przyjęcia, że wina i okoliczności popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 160 § 2 k.k.*

nie budzą wątpliwości i wypełnione zostały wszystkie jego znamiona konieczne do przypisania winy (punkt II wyroku, dot. czynu z art. 160 § 2 k.k.).”

Podnosząc powyższe zarzut, Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w [...], i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Dla porządku należy przypomnieć stanowisko, które Sąd Najwyższy konsekwentnie zajmuje od lat, zgodnie z którym sąd, do którego oskarżyciel publiczny kieruje wniosek w trybie art. 335 § 1 k.p.k., z uwagi na treść art. 343 § 7 k.p.k., zobligowany jest do szczegółowej, tak formalnej, jak i merytorycznej, kontroli takiego pisma procesowego. W jej ramach niezbędne jest sprawdzenie, czy przedłożone przez prokuratora propozycje pozostają zgodne z uprzednimi ustaleniami stron, a także czy nie popadają w sprzeczność z przepisami prawa materialnego. W przypadku braku pozytywnego wyniku tej weryfikacji sąd nie może uwzględnić wniosku (tak m.in. w wyroku z dnia 1 czerwca 2017 r., IV KK 485/16).

Brak uzasadnienia zaskarżonego przez Rzecznika Praw Obywatelskich wyroku niewątpliwie utrudnia odtworzenie motywów, jakimi kierował się Sąd akceptując wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. Już sama jednak sentencja tego wyroku i sformułowany w nim opis czynu wskazują na rażący błąd w stosowaniu prawa materialnego lub dają mocny asumpt do twierdzenia, że doszło do naruszeń w obszarze prawa dowodowego.

W zakresie czynu z art. 178a § 1 k.k. trafnie zwrócił uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich, że definicja stanu nietrzeźwości zawarta w art. 115 § 16 k.k. wyraźnie wskazuje, że chodzi o przypadek, gdy zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. A contrario wartość równa 0,25 mg i nie prowadząca do jej przekroczenia nie stanowi stanu nietrzeźwości w rozumieniu art. 178a § 1 k.k.

Z kolei popełnienie następnego czynu przypisanego skazanemu, wobec materiału dowodowego, na który wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich w istocie nie jest oczywiste i budzić może zasadnicze wątpliwości, co uniemożliwiało rozpoznanie sprawy w trybie art. 335 k.p.k. Istota owego bezpośredniego narażenia

na niebezpieczeństwo utraty życia lub nastąpienia ciężkiego uszczerbku na zdrowiu sprowadzać miała się do faktu przewożenia przez skazanego dzieci w samochodzie bez przystosowanych do tego fotelików wbrew m.in. art. 39 ust 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Jednakowoż uszło uwagi sądu, że art. 160 k.k. nie stanowi generalnego typu penalizującego sprowadzenie jakiegokolwiek niebezpieczeństwa dla innych osób. Do przyjęcia odpowiedzialności konieczne jest zatem zaistnienie skutku w postaci obiektywnie istniejącego potencjału niebezpieczeństwa utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Narażenie na to niebezpieczeństwo ma mieć charakter konkretny, ustawodawca wymaga, aby było to niebezpieczeństwo bezpośrednie. Bezpośredniość tę rozumieć należy bądź jako nieuchronne następstwo dalszego niebezpiecznego dla życia lub zdrowia rozwoju sytuacji, bądź jako wysokie prawdopodobieństwo jego wystąpienia (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2016 r., V KK 342/165 kontynuując wieloletnią w tym przedmiocie linię orzeczniczą).

Jak słusznie wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich z akt sprawy bezspornie wynika, że niewielki przejechany dystans, pora nocna oraz czas przejazdu (k. 19, 36, 43) nie wskazują na to by okoliczności popełnienia przestępstwa z art. 160 k.k. i wina sprawcy nie budziły wątpliwości, jak tego wymaga art. 335 § 1 k.p.k. Zwłaszcza brak jakichkolwiek informacji, by sposób jazdy skazanego oraz inne okoliczności na jezdni, po jakiej poruszał się skazany pozwalały na przyjęcie, tak jak wyżej wskazano, stanu bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia jego dzieci. Ponadto sprawcy zarzucono i przypisano umyśłą realizację znamion typu kwalifikowanego z art. 160 § 2 k.k., czyli uznano, że co najmniej godził się na to, że naraża dzieci na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub wystąpienia ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Takie twierdzenie wymaga bardzo precyzyjnego ustalenia okoliczności zdarzenia oraz rzutujących na jego realia płaszczyzny intelektualnej oraz woluntatywnej u sprawcy. Nie może sprowadzać się do prostej akceptacji jego przyznania się. Nie jest wszak wykluczone, że sprawca zdawał sobie sprawę z faktu, że naruszając stosowne przepisy związane z obowiązkiem przewożenia dzieci w fotelikach stworzył dla nich jakieś niebezpieczeństwo, lecz to do organów ścigania oraz

wymiaru sprawiedliwości należy weryfikacja obiektywnych elementów stanu faktycznego takich jak m.in. stopień owego niebezpieczeństwa.

Powyższe prowadzi do wniosku, że naruszono rażąco przepisy proceduralne, tj. 343 § 3 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. przez uznanie, że nie budzi wątpliwości realizacja znamion obu zarzuconych typów czynów zabronionych. Rażące naruszenie prawa materialnego w przypadku typu z art. 178a § 1 k.k. oraz poważne wątpliwości co do poprawności ustaleń faktycznych w zakresie czynu z art. 160 § 2 k.k. przesądzają o konieczności uwzględnienia kasacji.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

kc